

17.10.2017
One Pint Pub, Helsinki
Jukka Kuva

Ennen alustusta:

Mikä olut tulee ensimmäisenä mieleen sanasta "keskiolut"?

Miten itse määrittelisit keskioluen?

Mikä on mielestäsi paras keskiolut?

Keskiolut - mielikuvia ja lyhyt historia

Keskiolut on Suomen suosituin alkoholipitoinen juoma, mutta mitä se tarkalleen ottaen tarkoittaa? Riippuu keneltä kysytään. Luulisin että tässäkin seurassa ensimmäinen mieleen tullut olut on useimmilla joku suuren kotimaisen tai "*kotimaisen*" panimon maitokauppalager, ja näitähän keskioluet pääosin ovatkin. Moni ehkä osasi määritelmänkin sen enempää ajattelematta jotakuinkin oikein. "Yli 2,8 prosenttia mutta korkeintaan 4,7 prosenttia alkoholia sisältävä olut.", sanoo 1968 säädetty "*laki keskioluesta*". Tässä laissa määriteltiin olut, keskiolut ja vahva olut, em. rajojen mukaan. Siinä yksi virallinen määritelmä, mutta palataan siihen hetken kuluttua.

Tuo laki myös toi ensi kertaa keskioluen ruokakauppoihin. Kukaan yleisöstä, itseni mukaan lukien, ei ole riittävän vanha muistamaan että hieman USA:n tapaan kunnilla oli pitkään oikeus päättää saako keskiolutta myydä kaupassa lain tultua voimaan. Yhtenä viimeisistä Ranuan kunta salli keskioluen myymisen kaupoissa vasta 90-luvun alussa. Hieman aiemmin vuonna 1981 Sleepy Sleepers oli ehtinyt levyttää biisin "*Kaljaa kioskeihin*", aikana jolloin ajatusta pidettiin mahdottomana. Lainaan suoraan Wikipediaa: "*Myöhemmin keskiolut tuli myyntiin kioskeihin.*".

Määritelmä muuttui periaatteessa hieman 1988, sillä siitä eteenpäin oli II veroluokan olutta, 2,8-3,7 %, jota ei kukaan Suomessa valmistanut, ja III veroluokan olutta, 3,8-4,7 %, jota käytettiin oleellisesti synonyyminä keskioluulle. Virallisista määritelmistä puhuttaessa kannattaa kuitenkin muistaa että vuonna 1994 säädettiin laki, jonka nimi (ihan oikeasti) on "*laki keskioluesta annetun lain kumoamisesta*", jolla keskiolutlaki kumottiin. Wikipedian mukaan tuolloin kumottiin vain veroluokat, mutta muutos oli tosiasiasa suurempi. Tästä eteenpäin termille keskiolut, tai itse asiassa millekään muullekaan oluulle, ei ole laissa ollut määritelmää. Nykyisellään alkoholilaki tuntee vain "*alkoholijuoman*", joista olut kuuluu alakategoriaan "*mieto alkoholijuoma*" ja mm. vähittäismyyntilupiin liittyvissä asioissa tarkemmin "*käymisteitse valmistettu enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävä alkoholijuoma*". Jostain syystä tästä ei ole edes 23 vuoden aikana tullut uutta termiä puhekieleen.

Periaatteessa laki on ollut 23 vuotta sitten edistyksellinen tiputtaessaan olut - sanan pois. Nykyään kun monet olutharrastajatkin voivat olla eri mieltä siitä onko joku juoma olutta. Tämä aiheuttaa kuitenkin hieman haasteita aiheellemme. Mitä on tänä päivänä keskiolut? Voidaanko

käyttää alkuperäistä määritelmää, jota ei mikään taho koskaan muuttanut? Se vain lakkasi olemasta osa lakia. Onko siis Cool Headin *Mango Chili Gose* keskiolutta? Miksi ei? Ehkä joku haluaa käyttää keskiolut - termiä osittain halventavana bulkkilageriin viittaavana terminä, jossa prosenttirajojen kanssakaan ei ole niin tarkkaa. Onko 5,0 %:nen *Saku Karl Friedrich* "keskaria", "keskiketterää", "kepardia"?

Jos vielä ei ole riittävän epäselvää, tilanne korjaantunee pienellä internet-haulla julkisuudessa etenkin poliitikkojen suulla esitettyihin kommentteihin. Vaikka laki ei tunne keskiolutta, sitä ollaan siirtämässä Alkoon tämän tästä. Absurdeimmista puheenvuoroissa puhutaan keskioluen laimentamisesta. Onko laimennettu keskiolut edelleen keskiolutta? Otsikolla "*Tästä syystä keskiolutta ei voi laimentaa*" kirjoitettu uutinen ei valitettavasti käyttänyt argumenttia "*keskiolut on määritelty alkoholipitoisuutensa mukaan*" tai "*keskiolut on olemassa vain puh kielessä*".

Miettikää lopuksi vielä uudelleen kolmea alussa esitettyä kysymystä. Mikä olut tulee mieleen sanasta "keskiolut", miten määrittelet keskioluen, mikä on paras keskiolut?

Lähteet:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19941143#L1>

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Keskiolut>

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Keskiolutlaki>

<https://www.is.fi/taloussanomat/art-2000001722311.html>